

Veelgestelde vragen nazorg jeugd

Waarom is een uniforme aanpak nodig?

Ongeveer 45 procent van alle jongeren wordt niet geplaatst in een JJI in de buurt van hun woonplaats. Dat komt omdat de meeste JJI-plaatsen in Oost Nederland liggen en de meeste jongeren uit West Nederland komen. Het gevolg is dat in de praktijk alle JJI's jongeren uit heel Nederland hebben, Nazorg begint in de JJI, maar krijgt vooral gestalte in de woonplaats van de jongere. Alle JJI's hebben dus in principe te maken met nazorgmedewerkers van de RvK, de jeugdreclassering en de gemeenten in alle woonplaatsen. Als JJI's of regio's zelf procedures gaan volgen die afwijken van hoe andere JJI's of andere regio's nazorg inhoud geven en daarover communiceren met de andere partners in het traject, dan is de aansluiting niet meer gegarandeerd. Daarom is een uniforme landelijke aanpak noodzakelijk.

Wat is een trajectplan?

Het trajectplan bestaat uit het perspectiefplan dat elke JJI opstelt kort nadat de jongere in de JJI is ingestroomd én het plan van aanpak (nazorgplan) dat de jeugdreclassering opstelt ter voorbereiding van de terugkeer in de samenleving. In het plan van aanpak kunnen ook de schorsingsvoorwaarden van de Officier van Justitie worden opgenomen, als de jongere tijdens de voorlopige hechtenis wordt geschorst.

Wat is nou precies de rol van de casusregisseur?

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) heeft in individuele jeugdstrafzaken een regierol om de nodige samenhang te bevorderen tussen de activiteiten die de verschillende ketenpartners voor de jongere ondernemen. Dit betekent dat de casusregisseur van de RvdK iedere individuele jeugdstrafzaak volgt, vanaf het moment van melding door de politie (van proces verbaal of in verzekeringstelling) tot en met de nazorg na het uitvoeren van straf of maatregel.

De casusregisseur van de RvdK treedt op als vaste voorzitter van het netwerk- en trajectberaad. Dit betekent dat de casusregisseur zal sturen op de tijdige totstandkoming van een samenhangend trajectplan. De JJI en BJz/JR zijn en blijven ieder zélf verantwoordelijk voor de verdere invulling van het perspectiefplan en het plan van aanpak voor de nazorg. Ook zal de casusregisseur toezien op de uitvoering van het plan, inclusief het bijstellen van het plan indien daartoe aanleiding bestaat. Als voorzitter van het netwerk- en trajectberaad zal de casusregisseur vooral een processturende en bewakende rol vervullen.

Wat moet er aan de gemeente gemeld worden en door wie?

Bij binnenkomst van de jongere in de JJI informeert de JJI de eigen gemeente (waar de JJI is gevestigd) dat de jongere bij hen is ingestroomd. Dit is een informatieverplichting conform artikel 75 Wet GBA. De JJI informeert ook de RvK/casusregisseur in het arrondissement waar de JJI is gevestigd, zodat het netwerkberaad voorbereid kan worden.

De RvK/casusregisseur in het arrondissement waar de JJI is gevestigd informeert de regievoerend casusregisseur (de casusregisseur in het arrondissement van de woonplaats van de jongere), zodat het trajectberaad voorbereid kan worden.

Snel daarna informeert de regievoerend casusregisseur zo snel mogelijk (in elk geval na het netwerkberaad) de gemeente van herkomst over de instroom in de JJI. Het is belangrijk dat vooral de gemeentelijk contactpersoon voor de nazorg over de plaatsing van de jeugdige in de JJI wordt geïnformeerd. Daarbij wordt de volgende informatie verstrekt:

Personalia jeugdige en adres woonplaats

Huidige verblijfplaats (in wélke JJI is de jeugdige geplaatst?)

Vermoedelijke verblijfsduur (indien bekend)

Naam betrokken casusregisseur (met wie gemeente desgewenst contact kan zoeken)

Indien reeds bekend: datum eerste trajectberaad

Deze werkwijze maakt dat een gemeente waar een jongere vandaan komt altijd alleen maar te maken heeft met de RvK uit het arrondissement waar de gemeente bij hoort, en de gemeente waar de JJI gevestigd is altijd alleen maar met de JJI. Dit vergemakkelijkt hopelijk ook de contacten met de gemeente.

De genoemde meldingen aan de gemeenten staan los van een eventuele wijziging van de GBA-registratie van de jongere. Dit laatste moet de jongere of zijn ouder/voogd doorgeven. Volgens de Wet GBA kan het niet door de JJI of de gemeente worden gewijzigd.

Hoe zit het met de GBA-registratie van jongeren?

Iedere burger heeft de plicht om zijn woonadres correct te registreren in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA), dit is geregeld in de Wet GBA. Bij een verhuizing dient deze adreswijziging binnen vijf dagen te worden geregistreerd (art. 65 Wet GBA).

Wie moet/kan de GBA-registratie wijzigen?

Een wijziging van de GBA-registratie moet door de jongere of zijn ouder/voogd doorgegeven worden en kan volgens de Wet GBA niet door de JJI of de gemeente worden gewijzigd. Wel moet de JJI aan de gemeente waar de JJI gevestigd is, melden dat een jongere in de JJI verblijft (art. 75 Wet GBA). Dit is puur bedoeld als informatieverstrekking aan de gemeente en staat los van de GBA-registratie.

Wanneer hoeft de GBA-registratie niet gewijzigd worden?

Bij de start van detentie is vaak niet helemaal duidelijk hoe lang of kort het verblijf zal zijn. De definitie van 'woonadres' in de wet is "het adres waar de betrokkene naar redelijke verwachting gedurende een half jaar de meeste malen zal overnachten" of, bij ontbreken daarvan, "het adres waar betrokkene naar redelijke verwachting gedurende drie maanden ten minste twee derden van de tijd zal overnachten" (art. 1 Wet GBA). Bij een groot deel van de instroom in de JJI's gaat het om voorlopige hechtenis, en is de kans groot op een snelle schorsing of relatief korte straf of strafrestand. In dergelijke situaties is geen sprake van de redelijke verwachting dat betrokkene gedurende drie maanden (of een half jaar) in de inrichting zal verblijven. Op dat moment is een wijziging van de GBA-registratie dus niet noodzakelijk.

Wanneer moet de GBA-registratie wel gewijzigd worden?

Voor jongeren die naar verwachting langer dan drie maanden in de JJI zullen verblijven moet de GBA-registratie wel worden gewijzigd. Soms kan het lastig zijn om de jongere over te schrijven naar de gemeente van de JJI, omdat het dan moeilijker is om ter voorbereiding op de terugkeer in de samenleving een beroep te doen op de voorzieningen in deze gemeente. Als

verwacht wordt dat dit een knelpunt is, kan de jongere kiezen voor het registreren van een briefadres in de GBA (artikel 67). Dit wil zeggen dat als woonadres de JJI wordt doorgegeven, maar dat een briefadres wordt geregistreerd in de gemeente waar de jongere vandaan komt.

Hoe zit dat met een briefadres?

Wanneer een jongere in een JJI verblijft, kan worden gekozen voor aangifte van een briefadres. In de aangifte dienen de redenen voor aangifte van een briefadres te worden medegedeeld. Bij de aangifte moet een schriftelijke verklaring van instemming worden gevoegd van degene bij wie het briefadres wordt gehouden (art. 67 en 70 Wet GBA). Een briefadres kan uitsluitend worden geregistreerd bij een natuurlijk persoon, niet bij een rechtspersoon. Dit wil zeggen dat het wel kan bij een familielid of bekende, maar niet bij bijvoorbeeld de Sociale Dienst.

Hoe zit het met de inschrijving op scholen?

Vanaf 1 augustus 2008 kunnen jongeren die afkomstig zijn uit een JJI een zogenaamde 'cluster 4 indicatie' krijgen voor een periode van één jaar. Het doel hiervan is te voorkomen dat jongeren nadat zij uit een JJI uitstromen, niet terecht zouden kunnen op een reguliere school. Het bewijs van inschrijving bij de school in de JJI is voldoende voor de ouders/verzorgers om een beschikking voor één jaar aan te vragen bij de Commissie voor de Indicatiestelling.

Blijft het Verantwoordelijkheidskader Nazorg Jeugd gelden?

Het verantwoordelijkheidskader Nazorg Jeugd, vastgesteld in mei 2007, geeft duidelijkheid over de onderscheiden verantwoordelijkheden van alle partijen die betrokken zijn bij de nazorg aan jeugdigen. Als praktische vertaling van dit verantwoordelijkheidskader ten behoeve van de invoering van het netwerkberaad en eerste trajectberaad (vanaf september 2008), is een voorlopig uitvoeringskader opgesteld. Op basis van de uitrol van de vervolgtrajectberaden (oktober 2008-april 2009) zal dit kader nog worden bijgesteld waar nodig en de definitieve versie zal vervolgens worden vastgesteld.

Wat is de rol van de veiligheidshuizen in het trajectberaad?

Veiligheidshuizen zijn plaatsen waar in een gemeente of in een regio de veiligheidsketen en de zorgketen bij elkaar komen. In Veiligheidshuizen vindt afstemming plaats en worden plannen van aanpak gemaakt voor personen met een justitieachtergrond. Veiligheidshuizen zijn daarom prima plaatsen om het trajectberaad te houden. Als de overlegpartners toch al in het veiligheidshuis zitten, dan kan het Veiligheidshuis een goede vergaderlocatie zijn. Het is aan de Raad voor de Kinderbescherming (vanuit de rol van de casusregie) om te besluiten het trajectberaad ook daadwerkelijk in de Veiligheidshuizen te houden.

Bij wie kan ik terecht met vragen?

Voor meer informatie over het netwerk- en trajectberaad kunt u terecht bij de contactpersonen binnen uw eigen organisatie, of u kunt uw vraag stellen via het contactformulier op deze website.

Welke ICT-ondersteuning is er voor de netwerk- en trajectberaden?

Vanaf oktober 2009 wordt het nieuwe ICT-systeem getest. Met de eerste versie van dit landelijke systeem dat het netwerk- en trajectberaad ondersteunt, zijn alle afspraken beschikbaar. In de volgende testversie van het systeem worden ook de koppeling met bronsystemen en de toegang voor gemeenten opgenomen.

Rond april 2010 worden de pilots afgesloten. Pas daarna volgt de landelijke implementatie van het systeem.

Welke rol hebben gemeenten bij nazorg voor jeugdigen?

- **Beleidsregisseur:** de gemeente stelt een beleidsplan op dat duidelijkheid verschaft over haar doelen, middelen en verantwoordelijkheden in het kader van nazorg.
- **Uitvoerder:** de gemeente is uitvoerder als het gaat om een eigenstandige gemeentelijke taak in het kader van een nazorgtraject. In de nazorg aan jeugdige ex-gedetineerden geldt dat bijvoorbeeld voor het verstrekken van een identiteitsbewijs, de schuldhulpverlening en het sociaal-cultureel werk.
- **Coördinator:** In de periode dat nazorg wordt verleend onder justitiële titel, zijn zowel justitiepartners als de gemeente betrokken bij het verlenen van die nazorg. De gemeente is in deze fase de coördinator van het gemeentelijk (zorg)netwerk. De gemeente zorgt voor de samenwerking tussen de uitvoerende organisaties en voor voorzieningen voor nazorg op lokaal niveau.
- **Procesregisseur:** De gemeente blijft ook na het beëindigen van de justitiële titel, coördinator in het lokale (zorg)netwerk. De Raad voor de Kinderbescherming en de Jeugdreclassering bemoeien zich dan niet meer met de jeugdige ex-gedetineerde. De gemeente wordt daarnaast procesregisseur.

Wat is YOUTURN?

Alle JJI's werken vanaf 2010 met de basismethodiek YOUTURN. Een nieuwe methodiek die is opgetrokken uit twee bestaande methodieken: het Sociaal competentiemodel en EQUIP. EQUIP is een programma waarmee jongeren leren verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen denken en doen.

De jongere doorloopt, afhankelijk van de duur van zijn verblijf, vijf fases. Binnen deze fases staat het werken aan eigen ontwikkeling centraal. Er wordt eerst gewerkt aan algemene houding en vaardigheden die het verblijf in de instelling vergemakkelijken. Fase één duurt zeven tot tien dagen, fase twee duurt tien werken. In fase drie (de duur is afhankelijk van strafoplegging) werken jongeren aan persoonlijke ontwikkelingsprofielen waarbij vooral de individuele ontwikkelingsaspecten aan bod komen.